

BELEDİYELERİN, ECZANELERDEN RUHSAT ve RUHSAT HARCİ TALEBİ

Son zamanlarda bazı Belediyelerce, Eczanelerden Ruhsat, Ruhsat Harcı ve Teftiş talep edilmektedir. 5237 sayılı Belediye Gelirleri Yasası ve 1580 sayılı Belediyeler Yasası gereğince olarak gösterilmek suretiyle yapılmak istenen uygulamalar, adı geçen her iki yasa ve 6197 sayılı Eczacılar ve Eczanelerle ilgili yasaya aykırı bir durum arz etmektedir.

Birliğimiz tüm bu yasaları Hukuk Danışmanlığımızın hazırladığı görüş çerçevesinde bir rapor haline getirmiş bulunmaktadır. Raporun bu tür sorunlarla karşılaşan meslektaşlarımıza yardımcı olacağı inancıyla, bilgilerinize sunuyoruz.

Türk Eczacılar Birliği Merkez Heyeti
Sayın Başkanlığımıza ANKARA

KONU: Eczaneler için Belediyelerden işyeri açma ruhsatı alınmasının gerekli olup olmadığı hakkında.

AÇIKLAMA:

1. Yüksek malumları olduğu üzere gerek 6197 Sayılı Yasa'nın 5. maddesi gerekse bu yasanın 20. maddesine dayanılarak hazırlanan talimatnamenin 3. maddesi hükümlerine göre eczane açılması konusunda ruhsatname düzenlemeye ve vermeye yetkili olan makam Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'dır.

Bu olgu karşısında 6197 Sayılı Yasa'ya dayalı olarak eczane açmak için Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'ndan ruhsatname alan eczanelerin ayrıca Belediyelerden işyeri açma ruhsatı almalarına gerek yoktur. Zira bir özel yasa ile ruhsatname almak konusunda yetkilendirilmiş bir özel makam vardır. Nitekim açılmış olan eczanelerin denetimi konusunda da Belediyeler ve Zabıta yetkili olmayıp 6197 Sayılı Yasa gereğince doğrudan Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı yetkilidir.

Bu durumda ve özellikle 6197 Sayılı Yasa'nın açıklanan biçimde bir özel hükmü içermesi karşısında bir başka makamın ruhsat vermek ve düzenlemek konusunda kendisini yetkili görmesi, yasada yeri olmayan bir yetkiyi kullanmaya kalkması mümkün ve hukuki değildir.

2. Konunun 6197 Sayılı Yasa dışında ve fakat 1580 Sayılı Belediye Yasası yönünden değerlendirilmesi durumunda da yukarıda ulaşıp açıklanan sonuç değişmemektedir. Şöyle ki; 1580 Sayılı Belediye Yasası'nın 150 Sayılı Yasa ile değişik 15. maddesinde belediyelerin görevleri ile hangi işyerlerine açılma izni ve ruhsatı vermek hak ve yetkisine sahip olduğu 76 fıkrada düzenlenmiştir. İncelenen bu yasa ve bu yasanın anılan maddesinde eczanelerin açılması konusunda belediyelerin açılış izni vermeleri konusunda bir yetkileri, buna ilişkin bir görevleri olmadığı anlaşıldığı gibi 5237 Sayılı Belediye Gelirleri Yasası'nda da aksine bir hükmün varlığına rastlanılmamıştır.

3. Ulaşılan bu sonuç karşısında ve belediyelerin aksine bir işlem yapmaları durumunda nasıl hareket edileceği yönüne gelince;

— Ruhsat harcının tahakkuk ettirilip ilgisine tebliği durumunda bu bildirim kendisine ulaştığı tarihten itibaren ilgilinin 2577 Sayılı İdari Yargılama Usulü Yasası'nın 7. maddesine göre 30 gün içinde yetkili ve görevli Vergi Mahkemesine başvurması ve tahakkuk ettirilen harcın iptalini dava yolu ile istemesi gerekmektedir.

— İşyeri açma ruhsatı alınmaması ve ruhsat harcının ödenmemesi nedenine dayalı olarak belediyece işyeri kapatma cezasının ve ayrıca para cezasının uygulanması yoluna gidildiği takdirde; belediyenin işlemi 1608 Sayılı belediye cezalarına ilişkin yasa hükümlerine dayanılarak belediye encümenlerince tesis edilmiş ise bu işleme karşı sözü edilen yasada gösterildiği üzere yine süresi içinde yerel sulh ceza mahkemesine başvurmak gerekir.

Eğer, belediyenin ceza işlemi, kaynağını 1608 Sayılı Yasa'dan almıyorsa ve faaliyetten men ve cezalandırma yetkisini veren yasada itiraz mercii açıklıkla belirtilmiyorsa, o takdirde bu işleme karşı 2577 Sayılı Yasa'nın 7. maddesi gereğince 60 gün içinde yetkili idare mahkemesinde dava açmak gerekir.

Yok eğer, itiraz ceza işlemine değil de belediyenin zabıta veya kışat yönetmeliğinde yapılan değişikliklere hak ve menfaati ihlal ettiği görüşü ile bu düzenleyici tasarrufa karşı ise bununda bir iptal davası biçiminde yukarıda belirtilen sürede idare mahkemesi önüne getirilmesi gerekmektedir.

ZİRİ MÜCADELE İLAÇLARINI PERAKENDE SATACAKLARIN UYACAĞI ESASLARA DAİR YÖNETMELİK

16 Şubat 1985 tarih ve 18668 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan Yönetmeliği aynen yayınlıyoruz. Bu grup ilaçları satan veya satmak isteyen meslektaşlarımızın bir sorunla karşılaşmış oldukları takdirde Bölge Odalarına müracaat etmelerini saygılarımızla rica ederiz.

Yönetmelikler

Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığından:

Zirai Mücadele İlaçlarını Perakende Satacakların Uyacağı Esaslara Dair Yönetmelik

BİRİNCİ BÖLÜM

Kapsam, Dayanak, Tanımlar

Kapsam:

Madde 1— Bu yönetmelik, zirai mücadele ilaçlarını perakende satacakların uyacakları esasları kapsar.

Dayanak:

MAdde 2— Bu yönetmelik, 6968 sayılı Zirai Mücadele ve Zirai Karantina Kanununun 38'inci ve 40'uncu maddelerine göre 4/2/1959 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan 4/11142 sayılı Kararname ile yürürlüğe giren Zirai Mücadele İlaç ve Aletleri Hakkında Nizamnamenin 4'üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tıvmlar:

Madde 3— Bu yönetmelikte geçen, "Bakanlık" deyimini, Tarım Orman ve Köyışleri Bakanlığını, "Müdürlük" deyimini ise Tarım Orman ve Köyışleri Bakanlığının il ve ilçe müdürlüklerini ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Bayilik Yapabilecekler:

Madde 4— Zirai mücadele ilaçların perakende satışları zirai mücadele ilaçları bayilik izni almış özel ve tüzel kişi ve kuruluşlar tarafından yapılır.

Bayilerin Taşınması Gerekli Vasıflar:

Madde 5— Zirai Mücadele İlaçları bayilik izni verilecek kişilerde aranacak şartlar şunlardır:

a) Türk Vatandaşı olmak,

b) Ziraat Yüksek Mühendisi, Ziraat Mühendisi, Kimya Yüksek Mühendisi, Kimya Mühendisi, Kimyager Eczacı ve Ziraat Teknisyeni olmak,

Yabancı ülkelerde bu ünvanlardan birini almış olanlar, diplomalarını Türkiye'deki muadil fakülte, yüksek okul ve okullara onaylatmaya mecburdurlar.

Yukarıda isimleri anılan meslek mensuplarından Ziraat Yüksek Mühendisi, Ziraat Mühendisi ve Eczacılar dışında kalanlar Bakanlığın tesbit edeceği talimat esaslarına göre, onbeş gün süre ile zirai mücadele kursuna tabi tutulurlar. Kurs sonunda başarılı olanlara, zirai mücadele ilaçları, bayilik izni verilmesine esas olmak üzere "Kurs Başarı Belgesi" verilir.

Gerekli Belgeler:

Madde 6— Beşinci maddede belirtilen şartları haiz olup, zirai mücadele ilaçları bayilik izni almak isteyenler buldukları ilin Valiliğine, aşağıdaki belgelerle birlikte dilekçe ile başvururlar:

a) Diploma, Fakülte bitirme belgesi veya bunların onaylanmış suretleri,

b) 2 adet vesikalık fotoğraf,

c) Bayilik yapılacak yerin varsa deponun açık adresi için Belgesi:

Madde 7— Müracaatlar ve üçüncü bölümde yazılı satış yerleri ile ilgili hususlar, İl Müdürlüklerince incelenir. Durumu uygun görülenlere, örneği ekli Zirai Mücadele İlaçları Bayilik İzin Belgesi verilir.

Müdürlükçe iki nüsha olarak düzenlenen Valilikçe onaylanan bayilik izin belgesinin, 1'inci nüshası ilgiliye verilir. 2'nci nüshası İl Müdürlüğündeki dosyasında saklanır.

Mes'ul Kişi İstihdamı:

Madde 8— Diğer özel ve tüzel kişiler 5'nci maddede belirtilen vasıfları taşıyan Mes'ul bir kişi istihdam etmek suretiyle Bakanlığın müsaadesi ile bayilik izni alabilir. Bunların adına düzenlenecek bayilik izin belgelerine mes'ul kişinin fotoğrafı yapıştırılır. Mes'ul kişinin değişmesi halinde, 30 gün içinde vasıfları uygun yeni bir mes'ul kişi istihdam edilir.

Madde 9— KİK'ler, İDT'ler, Kooperatifler, Çiftçi Birlikleri ve Ziraat Odaları gibi kuruluşlar, zirai mücadele ilaçlarının satış ve dağıtımını yapabilirler. Ancak,

bu kuruluşlar ilaç alım ve satış işlerini Bakanlık İl Kuruluşlarının teknik kontrolü altında yaparlar.

Bayiliğe Başlama, İş Yeri ve Ünvan Değişikliği, Faaliyete Geçme ve İptal:

Madde 10— Bayilik izin belgesi alanlar en geç 6 ay içinde belirtilen yer ve adresteki işine başlamaya mecburdurlar. Bayilikten vazgeçenler, iş yerini veya ünvanını değiştirmek isteyenler, 1 ay önceden Valiliğe dilekçe ile başvurmak zorundadırlar.

Ölüm ve Maluliyet:

Madde 11— Ölen bir bayinin işyeri, kanuni mirasçılara adına 5'nci maddedeki şartları taşıyan mes'ul bir kişi tarafından işletilebilir.

Ölüm hali Valiliğe bildirilerek istihdam edilen mes'ul kişi adına izin belgesi alınır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM**Satış ve Depo Yerleri****Satış Yapılacak ve Depolanacak Yerlerde****Aranan Şartlar:**

Madde 12— Zirai Mücadele İlaçlarının satışı yapılacak ve depolanacak yerlerde aşağıdaki şartlar aranır:

a) Satış yerleri, en az on beş metrekare büyüklüğünde, tabanı su geçirmeyen kolayca temizlenebilen, nem, yağmur ve güneşin etkilerinden korunmuş ve gerektiğinde ısıtılabilme imkanı olan mahallerdir.

b) Satış ve depo yerlerinden yayılan kokuların giderilmesi bakımından da havalandırma düzeni ile el ve yüz yıkanabilecek su ve lavabo tertibatının bulunması şarttır.

c) İlaçları muhafazaya elverişli ve yeterli miktarda raf, dolap, kapalı bölme ve vitrin bulundurulması zardır.

d) Satış yapılan yerlerde, müşterilerin ilk bakışta görebilecekleri ve okuyabilecekleri mahallere "Bütün Zirai Mücadele İlaçları İnsan ve Hayvanlar İçin Zehirlidir" ibaresi asılacaktır.

e) Çok zehirli ilaçlar için özel raf, ya da bölmeler yapılacak, bu raf veya bölmelere "Çok Zehirli İlaçlar" ibaresi yerleştirilecektir.

f) Yabancı ot ilaçlarının muhafazası kapalı bölmelerde yapılacak ve bu bölmelere "Yabancı Ot İlaçları" ibaresi asılacaktır.

g) Zirai mücadele ilaçları satan bayiler, her ne surette olursa olsun beşeri ve veteriner ilaçları ile insan ve hayvan gıda maddelerini satamazlar.

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca açılışına izin verilen eczanelerde zirai mücadele ilaçları; beşeri ve veteriner ilaçları ve insan gıdaları ile bir arada bulundurulamazlar.

h) Zirai mücadele ilaçlarının depolanması ve depoların tabi olacağı esaslar, Bakanlıkça hazırlanan "Depo Talimatı" hükümleri çerçevesinde yürütülecektir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM**Bayilerin, Mes'uliyetleri, Satışlar ve Reçete****Bayilerin Mes'uliyetleri:**

Madde 13— Bayiler, aşağıdaki hususlardan mes'uldurlar:

a) Satışların, gerçek ve mes'ul kişilerin nezaretinde yapılması esastır. Ancak bir haftayı aşan geçici ayrılıklarda Valiliğe bilgi verilir. Bu süre onbeş günü geçecekse Valiliğin bilgisi dahilinde beşinci maddedeki va-

sıfları taşıyan mes'ul bir kişinin nezareti sağlanır. Askerlik, raporla belgelenen hastalık ve kanuni zorunluluklar dışında bayi ilaç satışlarını sürekli otuz günden fazla durduramaz.

b) Bayiler, ilaçlamalarda kullanılan koruyucu araç ve gereçleri satışa hazır bulundurmaktan mes'uldurlar.

c) Bayiler, her mevsimde yöreleri için gerekli ilaçları yeterli miktarda bulundurmaktan mes'uldurlar. İlaçlar, reçetesinde ve etiketlerinde belirtilen konular dışında tavsiye edilemez.

d) Bayiler T.C.Ziraat Bankasının çiftçilere vereceği "Aynı İlaç Kredi"lerini aynen kullanmalarını sağlamakla mükelleftirler. Farklı cins ve miktarda ilaç, başka bir mal yahut para veremezler.

e) Bayiler, sahifeleri Müdürlükçe numaralanmış ve mühürlenmiş "Kontrol Defteri" tutmaya mecburdurlar.

f) Bayiler, kontrolle görevli, kimlikleri belli elemanlara işyerlerini, depolarını gezdirmeye, defterlerini, ilaçlarını göstermeye ve istenilen bilgileri zamanında ve noksanız bir şekilde vermeye mecburdurlar.

g) Bayiler her üç yılda bir yeri, zamanı ve programı Bakanlıkça belirlenen 3 gün süreli, yeni bilgileri aktarmak için tertiplenen kursa iştirak etmek zorundadırlar.

Satışlar:

Madde 14— a) Bayiler, dükkan ya da depoları dışında ve gezici olarak ilaç satışı yapamazlar.

b) Bayiler, ruhsatsız, etiketsiz ve kullanma süresi geçmiş ilaç satamaz, etiketler üzerinde herhangi bir değişiklik yapamazlar.

c) Bakanlıkça ambalajı açık olarak satışına izin verilen kükkürt, göztaşı ve karaboya dışındaki zirai mücadele ilaçları orijinal ambalajları bozularak satışa sunulamaz, Bakanlıkça verilen fiyatın üzerinde satış yapılamaz.

Reçete:

Madde 15— Bakanlıkça reçete veya belirli şartlara bağlı olarak satılması ilan edilecek ilaçların reçetesiz veya belirtilen şartlara uyulmaksızın satışı yasaktır. Reçete ile satılan ilaçların Müdürlükçe sayfaları numaralanmış ve mühürlenmiş ayrı bir deftere ilacın adı, satış tarihi ve ahucanın adı ve soyadı şeklinde yazılması ve satışa esas reçetenin bir yıl süre ile işyerinde saklanması mecburidir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Kontrol ve İptal

Kontrol:

Madde 16— a) Bayiler, Bakanlık İl ve İlçe Müdürlüklerince kontrol edilir.

b) Kontroller, en az iki teknik eleman nezaretinde yapılır. Tesbit edilen noksanlıklar, kontrol defterine kaydedilir ve imzalanır.

c) Bayiler, Bakanlıkça numune almakla görevlendirilen heyetlerin isteyeceği çeşit ve miktarda ilaç numunesi vermeye mecburdurlar.

İptal:

Madde 17— a) Bu yönetmeliğin 12/g, 13/b, 13/d, 13/e, 14/a, 14/b, 14/c maddelerine aykırı davranışlarının bayilik izin belgeleri Valilikçe iptal edilir. Ancak 13/g maddesini yerine getirmeyenlerin işyeri 15 gün süre ile faaliyetten men edilir. Bu cezayı 3 defa alan bayilerin bayilik izin belgesi iptal edilir.

b) Yönetmeliğin 17'nci maddesi a fıkrası dışındaki hususları yerine getirmeyen veya aksi davranışları sabit olan bayilere, birinci defa yazılı ihtar verilir ve bu husus kontrol defterine işlenir. Ayrıca Valilikçe ihtar bayiyeye yazılı olarak tebliğ edilir, ihtar gerektiren hususların tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde düzeltilmesi gerekir. Bu süre sonunda noksanların tamamlanma ve durumunu bu yönetmelik hükümlerine uydurmayan bayilerin izin belgeleri iptal edilir.

c) Bu yönetmeliğin 17'nci maddesi a ve b fıkralarına göre bayilik izni iptal edilenlere bir daha izin verilemez.

Haklar:

Madde 18— Bu yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce, Bayilik İzin Belgesi almış olanların hakları saklıdır. Ancak bu gibiler, yönetmeliğin üçüncü, dördüncü ve beşinci bölümlerindeki hususlara uymaya mecburdurlar. Ayrıca eski yönetmeliklere göre Bayilik Ehliyet Belgesi almış olanlara bir defaya mahsus olmak üzere, yayım tarihinden itibaren 8 ay içinde müraعاتları halinde, bayilik izin belgesi verilir.

Madde 19— 18/3/1971 tarih ve 13782 ve 26/3/1982 tarih ve 17645 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Zirai Mücadele İlaçlarını Perakende Satacakların Uyacağı Esaslara İlişkin Yönetmelik"ler yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 20— Bu yönetmelik, Resmî Gazete'de yayımlandığı tarihten itibaren yürürlüğe girer.

Madde 21— Bu yönetmelik, Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığınca yürütülür.

T.C.

TARIM ORMAN VE KÖY İŞLERİ BAKANLIĞI ZİRAİ MÜCADELE İLAÇLARI

Fotoğraf

BAYİNİN:

Adı Soyadı :
Doğum Yeri ve Tarihi :
Öğrenim Durumu :
Bayilik İzin Belgesinin Verildiği Yer :
Tarih ve No. :

İŞYERİNİN BULUNDUĞU

İl :
İlçe :
Bucak :
Köy :
Adres ve Tel No. :

Bu belgenin arka sahifesindeki hususları kabul eden yukarıda adı ve adresi yazılı . . . . . Zirai Mücadele İlaçları Satış İzni verilmiştir.

VALİ

"Zirai Mücadele İlaçlarını Perakende Satacakların Uyacağı Esaslara Dair Yönetmelik" hükümlerine ve Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığı Teşkilatı tarafından Zirai Mücadele İlaçları hakkında bildirilecek bütün hususlara riayet edeceğimi kabul ve taahhüt ederim.

İsim ve Adresi

İmza